

REKONSTRUKCIJA URBANE SPOMENIČKE BAŠTINE 18–23. svibnja 1998., Krakov, Poljska

GIS – udruga Hrvatskoga informatičkog zbora (HIZ) organizirala je stručni skup u Poljskoj na poziv Instituta za povijest arhitekture i rekonstrukciju spomenika kulture iz Krakova, te Šleskog sveučilišta i Šleske politehnike (Institut SILGIS) iz Katovica. Stručni skup u Krakovu usredotočio se na rekonstrukciju urbane spomeničke baštine, a Politehnika i Sveučilište u Katovicama bave se očuvanjem i zaštitom prirode, te cjelokupnim problemom zaštite ekološkog sustava južne Poljske.

Organizator skupa bio je Davorin Kereković, tajnik GIS udruge, dobar poznavalac Poljske, koji izvrsno govori i poljski i engleski jezik. Svrha skupa bila je razmjena iskustava u obnovi spomenika kulture, ali i druženje izvan službenog dijela ekskurzije.

Prvog dana organizirano je turističko razgledavanje Krakova, a popodne je bilo otvorenje izložbe na Institutu za povijest arhitekture i rekonstrukciju spomenika kulture u Krakovu. Na izložbi su prikazane karte izrađene s pomoću računala i GIS-a, te povijesne karte Varaždina, Pule i Osijeka. Izložbu je otvorio prof. dr. Andrej Pawlicki, domaćin Instituta.

Sljedećeg se dana na istom Institutu održao službeni dio skupa s mnogobrojnim izlaganjima domaćina, i sudionika ove ekskurzije. Moderator skupa bio je prof. Kereković, koji se odlično snašao u prevođenju hrvatsko-englesko-poljske kombinacije.

Na skupu su sudjelovali stručnjaci za GIS iz Zagreba, Pule, Osijeka, Dubrovnika i Varaždina. Sudionici iz Hrvatske pripremili su izlaganja o GIS – projektima, a pripremili su i rezultate: tematske karte i vizualizacije prostornih podataka, demonstracije na računalo te videoprezentacije GIS – projekata i radnih sredina gdje se izrađuju. Poljski su kolege također pripremili izlaganja o projektima na kojima rade s naglaskom na primjenu GIS-a u obnovi spomenika kulture. Na izlaganjima su bili kolege s Instituta ali i mnogobrojni studenti, popunivši dvoranu do posljednjeg mjesta.

Izlaganja su bila na engleskom odnosno na poljskom jeziku sa simultanim prijevodom na hrvatski jezik. Kolega Kereković prevodio je vrlo spretno, tako da su sva izlaganja tekla glatko. U jednom trenutku jedan kolega iz Hrvatske imao je izlaganje na hrvatskom jeziku, te je dao znak za prijevod. Kereković je odmah "prevodio" i preveo rečenicu na hrvatski (umjesto na poljski). Situacija je bila komična, a prisutni su shvatili da simultano prevođenje nije ni malo lako, te je prijevod nastavljen, ali daka-ko na poljski.

U sklopu ekskurzije predstavnici GIS – udruge posjetili su i dvije institucije u Katovicama Šlesku politehniku – institut SILGIS i Šlesko sveučilište.

Na Šleskoj politehnici pozdravne uvodne govore održali su dekan fakulteta i Davorin Kereković, koji je bio i moderator. Odlično pripremljeni predavači iz biranih institucija održali su kratka izlaganja kojima su dali presjek aktivnosti svojih institucija.

Vrlo zanimljivo izlaganje imao je inž. Frantisek Matuszek iz Katovica, direktor Ureda za geodeziju, kartografiju, katastar i gospodarstvo (Urząd Wojewodski, Dyrektor Wydziału Geodezji, Kartografii, Katastru i Gospodarki i Nieruchomości), koji je pregledno prikazao organizacijsku i kadrovsku strukturu ureda, te ukratko opisao djelatnosti, nadležnosti i poslove ureda. Naročito je pobudilo zanimanje sadašnje stanje i smjernice razvoja informacijskog sustava koji obuhvaća katastar zemljišta, katastar

Sudionici stručnog skupa ispred Instituta za povijest arhitekture

zgrada, prostornih jedinica, katastar komunalnih vodova, digitalni model terena i učitavanje prostornih podataka u GIS. Hrvatski su se stručnjaci zainteresirali za impresivne rezultate te kadrovske-tehnološku opremljenost ureda.

U uredu je zaposleno 80 (osamdeset) stručnjaka, od kojih 10 (deset) radi samo na razvoju, a ostali na tehničkim zadacima. Kratkoročni je plan kadrovski oplemeniti ured s još 40 (četdeset) stručnjaka, koji bi se već zaposlenima radili na računalnoj obradi prostornih i atributnih podataka. Ured izrađuje i ortofoto, koji se financira iz PHARE – programa.

Izlaganje na Šleskom sveučilištu.

GIS-om. Zanimljivo je da kraticu GIS gotovo nisu ni spominjali. Nakon izlaganja razvila se konstruktivna diskusija o izloženoj problematici i o istim temama u Hrvatskoj. Domaćini su nas vrlo lijepo primili i priredili nam prigodan ručak.

Južna Poljska je najonečišćeniji dio Evrope zbog dugogodišnje eksploatacije rudnika i teške industrije. Također je bilo u funkciji više velikih termoelektrana na fosilna goriva. Rudnici su uglavnom zatvoreni, također i objekti teške industrije i većina termoelektrana. Zbog toga je bez posla ostalo 105 000 ljudi.

Poljska ne miruje, nego se uključuje u evropske tokove. Problem onečišćenja okoliša rješava zatvaranjem uzročnika, a ljude zapošljava kroz PHARE – program stimulacijom pravnih subjekata za prekvalifikaciju i zapošljavanje tih radnika. Ekološki problemi uključuju cjelokupni ekološki sustav: zrak, površinu zemlje, podzemlje, te podzemne i površinske vode. Ugroženo je 28 % biljnih i 50 % životinjskih vrsta.

Zasjedanje rektorskog zbora Jagiellońskog sveučilišta.

učilištu, gdje je danas muzej vrlo vrijedne građe, koji je preporučljivo posjetiti. Osim kulturnih znamenitosti, gradsko središte ne oskudijeva ni raznovrsnim ugostiteljskim objektima (pivnice, kavane, restoracije, slastičarnice, junk-food – novi naziv za fast-food, noćni klubovi, kafići), većina kojih su dio ponude noćnog života.

Nakon svakog izlaganja bile su i kraće diskusije. Uočen je velik broj zajedničkih tema, ali kratkoća vremena ostavila je mnoge teme tek načetima. Druga predavanja nisam spomenuo, što ne znači da nisu vrijedna spomena, nego želim naglasiti da je trebalo biti tamo i doživjeti skup.

Na Šleskom sveučilištu nazočne su pozdravili i uvodne govore održali dekan i Davorin Kereković, potom su izložena stručna predavanja.

Znanstvenici su prikazali svoj rad na projektima zaštite okoliša i sanacije ekoloških šteta. Velik trud uložili su u pripremu prezentacija, a rezultati radova su impresivni. Budući da su to prostorni problemi rješavali su ih

Napori poljskih znanstvenika su bitni, indikativni, a primjena GIS-a je neizbježna i ujedno odlična podrška u rješavanju socijalno-ekoloških problema. Važno je napomenuti da su stručnjaci i znanstvenici prikazali probleme i rješenja podržana GIS-om, alatom za njihovo uspješno rješavanje. To znači da su nadmašili tehnološki odabir alata, a problem rješavaju s pomoću GIS-a.

Osim sveučilišnog dijela Krakov je i turistički atraktivan grad. To je studentsko kulturno središte južne Poljske s prekrasnom arhitekturom i vrlo osmišljenom urbanističkom strukturom. Nezaobilazni su kraljevski grad Wawel i rudnik soli Wielicka, spomenici svjetske kulturne baštine UNESCO-a. U Krakovu se školovao Nikola Kopernik na Jagiellońskom sve-

Krakov je dobar izbor za ljubitelje urbanog turizma, željnih dobre zabave, a kulturne znamenitosti ne moraju posebno posjećivati, jer je sam grad kulturna znamenitost. Nijedan posjetilac ne bi smio napustiti grad bez komada jantara i/ili srebra, kao "corpus delicti" boravka u Krakovu. Kao lokal – patriot mogu naglasiti da Krakov i Varaždin imaju zajedničku osobinu, a to je da su neko vrijeme bili glavni gradovi pripadnih država.

Ovim putem zahvaljujem na susretljivosti *Fakultetu organizacije i informatike u Varaždinu*, koji mi je osigurao *prigodne poklone* za domaćine u Poljskoj. Želim se zahvaliti i svim svojim *sponsorima* koji su mi omogućili prekrasnih tjedan dana u Krakovu, a to su: turistička agencija *Natura-tours*, *Varaždinska biskupija*, *Turistička zajednica Varaždina* i *generalni sponzor Grad Varaždin*.

Na kraju je potrebno naglasiti da je prof. Davorin Kereković izvanredan organizator, te da će od 4. do 11. svibnja 1999. godine biti stručna ekskurzija u London i međunarodna konferencija na Sveučilištu u Yorku sa temama *GIS in Heritage Management* i *GIS in Ecology and Environmental Management*.

Mirko Husak

8. MEĐUNARODNA KONFERENCIJA O TEHNIČKOJ RAČUNALNOJ GRAFICI I NACRTNOJ GEOMETRIJI

U Austinu, glavnom gradu Teksasa, od 31. srpnja do 3. kolovoza 1998. održavala se 8. međunarodna konferencija o tehničkoj računalnoj grafici i nacrtnoj geometriji (8th International Conference on Engineering Computer Graphics and Descriptive Geometry). Konferenciju je vrlo uspješno organizirao prof. emeritus Davor Juričić. On je bio predsjednik organizacijskog odbora, koji se sastojao od međunarodnoga nadzornog odbora, međunarodnoga programskog odbora, američkoga nacionalnoga organizacijskog odbora i lokalnoga organizacijskog odbora. Jedan od članova međunarodnoga nadzornog odbora bio je M. Lapaine.

Pokrovitelj konferencije bilo je Međunarodno društvo za geometriju i grafiku (International Society for Geometry and Graphics – ISGG), a supokrovitelji Japan Society for Graphic Science (JSGS) i Engineering Design Graphics Division (EDGD) of the American Society for Engineering Education (ASEE).

Prethodne konferencije održane su u Vancouveru (1978), Bejingu (1984), Beču (1988), Miamiu (1990), Melbourneu (1992), Tokiju (1994) i Krakovu (1996). Svrha je tih konferencija bila zbližavanje nastavnika i profesora geometrije, tehničke i računalne grafike iz različitih dijelova svijeta radi razmjene znanja i iskustava. Bitna je uloga konferencija aktiviranje intelektualnih i društvenih te akademskih i profesionalnih odnosa među sudionicima.

Grafički prikazi, kao što su crteži, dijagrami, slike ili ilustracije, bili oni nepokretni ili animirani, najosnovniji su i najlakši način ljudske spoznaje. Oni su najvažnije sredstvo za priopćavanje geometrijskih informacija. Važnost grafičkog prikazivanja i vizualizacija bit će sve veći u računalnoj multimedijskoj eri. Znanost i tehnologija geometrije i grafike, dakle, vitalna su i uzbudljiva područja za istraživanje i podučavanje. 8. međunarodna konferencija o tehničkoj računalnoj grafici i nacrtnoj geometriji u Austinu 1998. razmatrala je mnoštvo pitanja o grafičkom obražovanju i znanstveno-tehnološkim istraživanjima.

Domaćin konferencije bio je College of Engineering, The University of Texas at Austin. Austin je grad srednje veličine, središte teksaške državne vlade. Motorola je u Austinu oblikovala i izradila novi 300 MHz, PowerPC Mac procesor, a IBM svoje radne stanice RS/6000. Grad ima oko 500 000 stanovnika i sveučilišno je središte. Sveučilište obuhvaća više od 120 zgrada, odnosno 15 koledža i škola s 48 000 studenata te 2700 nastavnog osoblja s punim radnim vremenom. Konferencija je održana u prostorijama Thompsonova konferencijskog središta (Thompson Conference Center – TCC).

Prvi radni dan konferencije započeo je svečanim otvaranjem, a nastavilo se pozvanim predavanjima koja su održali K. Fuchigami iz Japana, H. Stachel iz Austrije, J. J. Baracs iz Kanade i G. R. Bertoline iz SAD-a. Nakon stanke za ručak rad je nastavljen sjednicama na kojima su sudionici